

Infurmaziuns curtas davart la
Refurma da la gulivaziun da finanzas
en il Grischun (refurma da la GF)

Uffizi da vischnancas dal Grischun

Zercladur 2015

Impressum

Uffizi da vischnancas
Grabenstrasse 1, 7001 Cuir
Tel. 081 257 23 91, fax 081 257 21 95
E-mail: info@afg.gr.ch
www.afg.gr.ch

©2015 Uffizi da vischnancas dal Grischun

Cuntegn

Situaziun da partenza.....	4
I. La nova gulivaziun da finanzas en furma concisa.....	5
Chaussas generalas	5
Pajaments / cudeschaziun.....	6
II. Ils dus instruments da la gulivaziun da finanzas	7
Gulivaziun da las resursas	7
Gulivaziun da las grevezzas	10
a) Gulivaziun da las grevezzas geografic-topograficas e da scola (GGG).....	10
b) Gulivaziun da las grevezzas socialas (GGS).....	12
c) Gulivaziun individuala d'inegualitads per grevezzas spezialas (GIG).....	12
III. Cumpensaziun dals custs da transport per ils ruments chasans	14
IV. Nova regulaziun da la taglia supplementara	15
V. Reordinaziun da la finanziaziun da las incumbensas	17
Spustaments en direcziun dal chantun:	17
Cumbat cunter epidemias d'animals	17
Dismessa da cadavers d'animals	17
Meglieraziuns generalas (restituziuns)	18
Sanaziun d'abitaziuns en il territori da muntogna	18
Execuziun da mesiras en stabiliments	18
Sustegn per Grischunas e Grischuns en auters chantuns	18
Agid per persunas dependentas: agid da survivenza	19
Cussegliaziun per mammas e per babs	19
Indemnisaziun a Pro Litteris ed a Suissimage	19
Scolas professiunalas spezializadas.....	19
Scola professiunala d'hotellaria dal Grischun	20
Scolas professiunalas extrachantunalas.....	20
Purschidas transitoricas	20
Staziuns per mesirar immissiuns a Cuira ed a Tavau	20
Provediment d'aua public	21
Traffic public regional	21
Cuvridas da vias entaifer ils vitgs	21
Spustaments en direcziun da las vischnancas:.....	22
Planisaziun dal territori, planisaziun locala.....	22
Agid social persunal / servetschs socials.....	22
Agid per persunas dependentas: prevenziun primara da dependenza	23
Gimnasi inferiur	23
Ludotecas grischunas	24
Sereneras publicas	24
Stabiliments publics per dismetter ruments.....	24
Indrizs per pedunas e peduns	24
Renconuschientscha ed abjudicaziun da vias chantunalas	25
Scola populara.....	25
VI. Termins	29
VII. Contacts.....	30

Situaziun da partenza

Il 1. da schaner 2016 entra en vigur la nova gulivaziun da finanzas. Uschia datti suenter bunamain sis decennis per l'emprima giada ina restructuraziun cumplexsiva da la gulivaziun da finanzas intercommunala. Ultra dals dus novs instruments da la gulivaziun da finanzas directa – la gulivaziun da las resursas e da las grevezzas – vegn reordinada la finanziaziun da differentas incumbensas.

Tras las infurmaziuns qua avant maun vulessan nus render attent las vischnancas sco er las instituziuns responsablas per la scola als puncts essenzials dal nov sistem, ma er facilitar las lavurs da budgetaziun per l'onn 2016. Las calculaziuns per ils singuls instruments da gulivaziun vegnan fatgas en il decurs da las proximas emnas. L'avust 2015 vegn la regenza a fixar ed a communitgar las cifras per las singulas vischnancas.

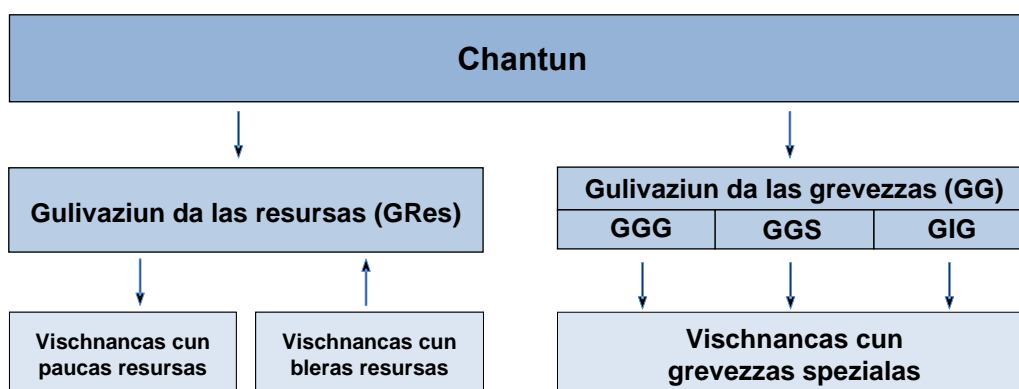
I. La nova gulivaziun da finanzas en furma concisa

Chaussas generalas

La **gulivaziun da las resursas (GRes)** procura per in'assimilaziun da las pussaivladads da retgav che varieschan tut tenor la vischnanca. Ella sustegna uschia tut las vischnancas cun paucas resursas e vegn finanziada tras il chantun e tras las vischnancas cun bleras resursas.

La **gulivaziun da las grevazzas (GG)** mitigescha grevazzas sproporzionadas che resultan da la topografia, da la structura dals abitadis, dal dumber da scolaras e scolar ubain da las prestaziuns da sustegn a persunas che survegnan agid social. La GG sa cumpona dals suandants trais instruments: **gulivaziun da las grevazzas geografic-topograficas e da scola (GGG)**, **gulivaziun da las grevazzas socialas (GGS)** e **gulivaziun individuala d'inegualitads per grevazzas spezialas (GIG)**. Ella vegn finanziada exclusivamain tras il chantun.

La suandanta grafica mussa schematicamain, co che la gulivaziun da finanzas e ses dus instruments GRes e GG funcziunan:

Plinavant prevesa il sistem ina **gulivaziun transitorica** per quellas vischnancas cun paucas resursas, a las qualas la midada da sistem porta tut en tut in sustegn pli pitschen tras il chantun (perdita tenor la bilantscha globala 2010/2011). Durant maximalmain 5 onns survegnan questas vischnancas ina gulivaziun supplementara. L'emprim onn 2016 vegnan ils retgavs decisivs (potenzial da resursas) auzads fin a 90 % da la media da tut las vischnancas. En mintga onn suandant sa reducescha questa limita da gulivaziun per mintgamai 5 %. Questa gulivaziun survegnan las suandantas 11 vischnancas: Fideris, Küblis, Luzein, Masagn, Mundaun, Razén, Saas, Sagogn, Schmitten, Trun e Verdabbio. En cas da fusiuns da vischnancas scroda questa contribuziun supplementara resp. vegn ella cumpensada tras ina contribuziun unica en il rom da la promoziun chantunala.

Pajaments / cudeschaziun

La GRes e la GGG vegnan pajadas a las vischnancas ed al chantun duas giadas l'onn, mintgamai il zercladur ed il december. Pajadas separadamain vegnan las contribuziuns da la GGG en il sector da la scola. Quellas vegnan mintgamai pajadas tras l'uffizi per la scola populara ed il sport (USS) ensemen cun las pauschalas per la scola regulara. Per ils pajaments recumandain nus las suandantas **cudeschaziuns**:

Pajaments dal chantun a las vischnancas

GRes	MAC 1	Banca - 920.444.01
	MAC 2	Banca - 9300.4621.01
GGG	MAC 1	Banca - 920.444.02
	MAC 2	Banca - 9300.4621.02
<i>Part scola populara</i>	MAC 1	Banca - 219.444
	MAC 2	Banca - 2192.4621
GGS	MAC 1	Banca - 581.444
	MAC 2	Banca - 5720.4621
GIG	La recumandaziun da cudeschaziun ha lieu en il rom d'ina eventuala garanzia da la GIG.	

Contribuziuns da las vischnancas al chantun

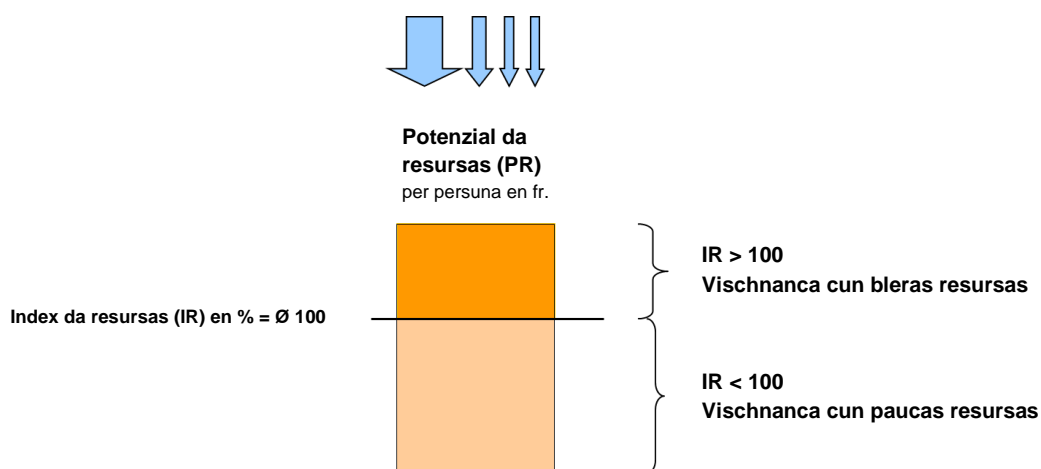
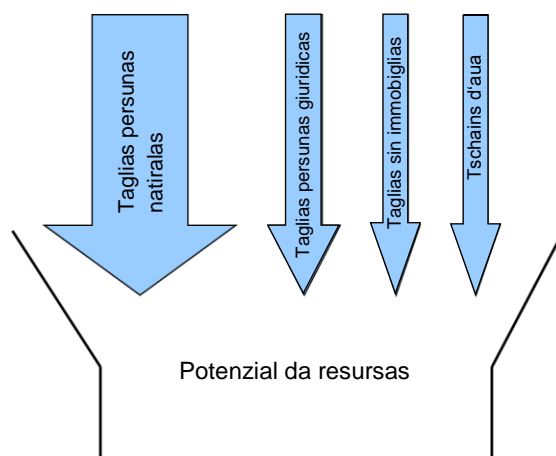
GRes	MAC 1	920.341 - Banca/posta
	MAC 2	9300.3621 - Banca/posta

II. Ils dus instruments da la gulivaziun da finanzas

Gulivaziun da las resursas

La gulivaziun da las resursas gida a reducir parzialmain las grondas differenzas ch'existan tar la dotaziun finanziaria da las vischnancas. La fermezza da resursas da las vischnancas (potenzial da resursas) vegn calculada sin basa da las funtaunas d'entrada las pli impurtantas da las vischnancas:

- *taglias da las persunas natiralas e giuridicas tenor la taglia chantunala simpla a 100 %*
- *taglias funsilas e taglias sin immobiglias per la tariffa da maximalmain 1,5 %*
- *tschains d'aua a 100 %*

L'entir potenzial da resursas (PR) vegn dividì tras il dumber da personas decisiv¹. Questa media (index da resursas) correspunda a 100 % (100 puncts). Vischnancas cun passa 100 puncts èn vischnancas cun bleras resursas, talas cun main che 100 puncts èn vischnancas cun paucas resursas. La calculaziun ha lieu mintga onn sin basa da las suandantas datas (mintgamai la valur media):

- taglias sin las entradas e sin la facultad da las personas natirals 3 e 4 onns avant l'onn da gulivaziun;
- taglias sin il gudogn e sin il chapital da las personas giuridicas 3 e 4 onns avant l'onn da gulivaziun;
- taglias a la funtauna 2 e 3 onns avant l'onn da gulivaziun;
- taglias sin il gudogn da liquidaziun e taglias sin las expensas 3 e 4 onns avant l'onn da gulivaziun;
- valurs fiscalas dals bains immobigliars e da las immobiglias da las personas natirals e giuridicas per ina tariffa dad 1,5 ‰ 3 e 4 onns avant l'onn da gulivaziun;
- tschains d'aua 2 e 3 onns avant l'onn da gulivaziun;
- prestaziuns da cumpensaziun per perditas d'utilisaziun da la forza idraulica 2 e 3 onns avant l'onn da gulivaziun;
- media da la populaziun permanenta al domicil principal inclusiv personas admessas provisoricamain sco er requirentas e requirents d'asil cun ina dimora totala d'almain 12 mais en Svizra tenor la statistica federala dal stadi annual da la populaziun (STATPOP) a la fin dal terz onn avant l'onn da gulivaziun;
- dumber da pajataglias a la fin dal terz onn avant l'onn da gulivaziun.

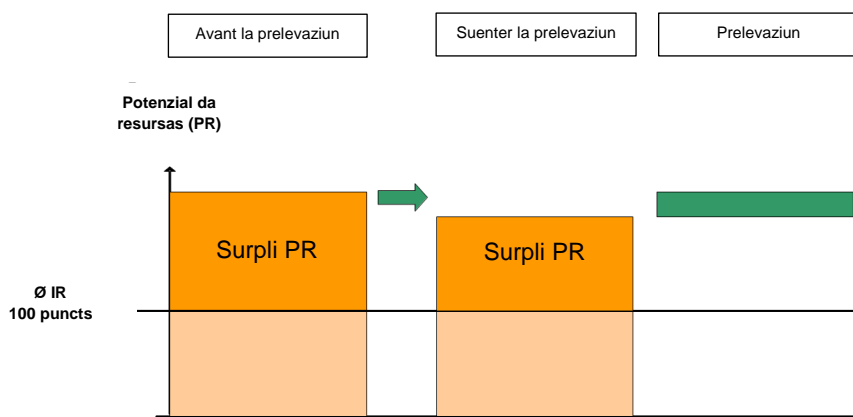
Las vischnancas cun bleras resursas pajan mintga onn tranter 15 % e 20 % dal surpli da lur potenzial da resursas per finanziar la gulivaziun da las resursas. Per vischnancas cun extraordinariamain bleras resursas (valurs da l'index da passa 200 puncts) vegn la tariffa da prelevaziun auzada per la part da las resursas che sa chatta sur las valurs respectivas da l'index:

valurs da l'index da 200 a 250 puncts:	+ 5 puncts procentuals
valurs da l'index da 250 a 300 puncts:	+ 10 puncts procentuals
valurs da l'index da passa 300 puncts:	+ 15 puncts procentuals

---

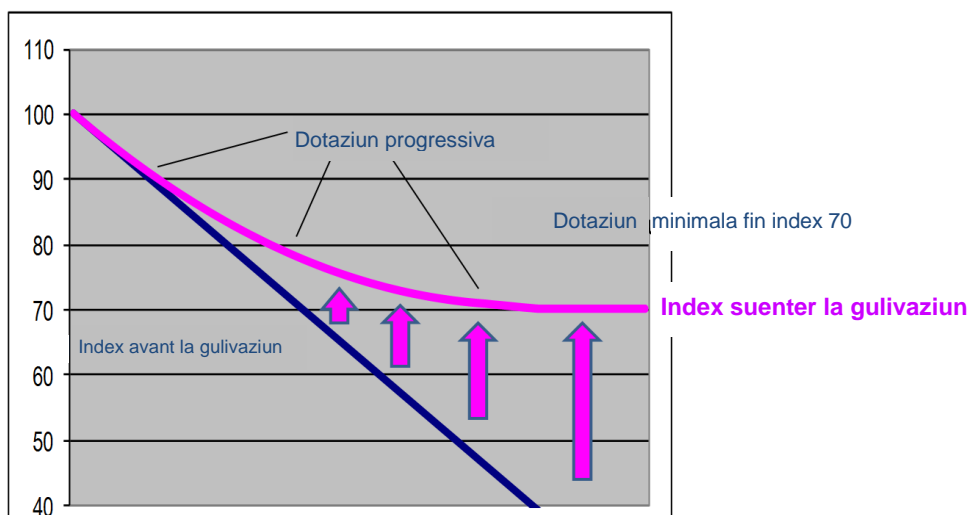
¹ Il dumber da personas decisiv correspunda a la populaziun permanenta tenor STATPOP plus 20 % dals pajataglias che surpassan il dumber d'abitantas ed abitants (p.ex. proprietarias e proprietaris d'immobiglias che n'abitan betg en la vischnanca).

Per las vischnancas cun fitg paucas resursas vegn l'agen potenzial da resursas auzà fin ad in index d'**almain** 65 %². Per las autras vischnancas cun paucas resursas ha la gulivaziun lieu en moda progressiva, q.v.d. pli gronda che la differenza tranter l'agen potenzial da resursas e la media chantunala è, e pli gronda che la contribuziun da gulivaziun è. Uschia na vegn betg midada la successiun da la fermezza da resursas da las vischnancas.

La suandanta grafica mussa il mecanissem da gulivaziun. En il cas qua avant maun vegni supponì che la gulivaziun haja lieu fin 70 %.

Il cussegl grond fixescha mintga onn la tariffa da prelevaziun sco er il volumen da gulivaziun en il rom dal preventiv.

² En la bilantscha globala è vegnì fatg quint cun ina tariffa da gulivaziun da 70 %.

Gulivaziun da las grevezzas

a) Gulivaziun da las grevezzas geografic-topograficas e da scola (GGG)

Duvrads vegnan ils suandants trais indicaturs:

- *spessezza da la populaziun (abitantas ed abitants per surfatscha productiva) / structura d'abitadi (part da la populaziun en abitadis fin 25, 50, 100 e 200 abitantas ed abitants)*
- *lunghezza da las vias per abitanta u abitant, validà tenor categorias da custs*
- *quota da scolaras e scolars (dumber da scolaras e scolars da la scola populara per abitanta u abitant)*

Cun la GGG vegnan indemnisadas grevezzas che resultan tras structures cleramain sproporziunadas che na pon per gronda part betg vegnir influenzadas da las vischnancas. Mitigiadas vegnan oravant tut las grondas grevezzas geografic-topograficas. Gulivads vegnan dentant er ils custs supplementars che resultan pervia d'ina quota surproporziunala da scolaras e scolars da la scola populara. A maun da las datas da basa statisticas disponiblas vegnan calculads ils trais suandants indexs bruts che na pon betg vegnir influenzads directamain da las vischnancas e che represchentan las grevezzas:

Index spessezza da la populaziun

Proporziun tranter surfatscha productiva ed abitantas resp. abitants:

$$\frac{\text{surfatscha productiva}}{\text{abitantas ed abitants}}$$

La spessezza da l'urbanisaziun vegn calculada a maun da las abitantas e dals abitants en abitadis cun main che 200, 100, 50 e 25 abitantas ed abitants. Las abitantas ed ils abitants d'abitadis sparpagliads resp. da fracziuns vegnan resguardads senza referiment al dumber total d'abitantas ed abitants da la vischnanca. Tras questa concepziun vegn stgaffi in stimol da fusiun:

$$\frac{\text{dumber d'abitantas ed abitants ordai fer abitadis coerents cun } x \text{ abitantas ed abitants}}{\text{abitantas ed abitants}}$$

Sin basa da la spessezza da la populaziun e da l'urbanisaziun vegn calculà – cun la medema valur – l'index **structura da l'abitadi**:

$$\frac{\text{spessezza da la populaziun} + \text{spessezza da l'urbanisaziun}}{2}$$

Index lunghezza da las vias

Las vias communalas vegnan classificadas tenor tschintg categorias, las vias chantunalas entaifer ils vitgs tenor trais categorias. A mintga categoria vegn attribuida ina contribuziun da mantegniment (calulatorica) per meter. Uschia sa lascha eruir per mintga vischnanca in index da grevezzas correspondent:

$$\frac{\text{lunghezza da las vias} * \text{contribuziun da mantegniment calulatorica per categoria da vias}}{\text{abitantas ed abitants}}$$

Index quota da scolaras e scolaras

Part da scolaras e scolaras da la scola populara fin a la 9. classa e dal progimnasi mesirà vi da la populaziun da la vischnanca:

$$\frac{\text{dumber da scolaras e scolaras}}{\text{abitantas ed abitants}}$$

Pass da calculaziun

1. Ils indexs bruts lunghezza da las vias, quota da scolaras e scolaras e structura da l'abitadi vegnan standardisads uschia, che la **media** da las vischnancas da mintga index brut dat **100 puncts**.
2. Ils indexs standardisads vegnan ussa summads ad in index total. Tar l'index da scolaras e scolaras vegn il surpli da l'index stendì cun il factur 4. Relevantas per la gulivaziun èn la finala mo valurs da l'index che surpassan tut en tut la media da tut las vischnancas (300 puncts da l'index). Ils meds da la GGG vegnan perquai repartids a norma dal **surpli da l'index**, e resguardà vegn maximalmain in surpli da 450 puncts da l'index (totalmain pia 750 puncts).
3. Perquai che las grevezzas duain vegnir mitigadas mo uschenavant ch'ellas n'èn betg supportablas per las vischnancas sezzas, vegn resguardà il potenzial da resursas respectiv cun reparter ils meds finansials. Resguardada vegn ina summa da maximalmain 10 % dal potenzial da resursas da las vischnancas. Plinavant vegn il potenzial da resursas decisiv multiplitgà cun l'index da resursas (sin basa da 100 %) da mintga vischnanca. Tut en tut na vegn uschia il total dals meds finansials da la GGG betg reduci. Tras quest proceder vegnan ils daners concentrads pli fitg sin las vischnancas cun paucas resursas.

b) Gulivaziun da las grevezzas socialas (GGS)

Cun la GGS sustegna il chantun quellas vischnancas che ston surpigliar fitg gronds custs en il sector da las prestaziuns da sustegn (agid social material). Uschia sa laschan evitar grevezzas extremas per las vischnancas en quest sector. Ils rendaquints actuals da quartal crodan davent. Per il 4. quartal 2015 vegn anc tramess in rendaquint separà fin mez da l'onn 2016.

Resguardadas vegnan las expensas nettas da las vischnancas che resultan da las prestaziuns tenor la lescha davart il sustegn da personas basegnusas (DG 546.250) sco er da l'ordinaziun davart il pajament anticipà da contribuziuns al mantegniment per uffants cun dretg da mantegniment (DG 215.050).

Per la gulivaziun è decisiva la relaziun tranter las expensas nettas ed il potenzial da resursas (PR) da la vischnanca. La gulivaziun importa en pertschients dal potenzial da resursas:

fin a 3 pertschient dal PR	0 pertschient;
da 3 fin 4,5 pertschient dal PR	20 pertschient;
da 4,5 fin 6 pertschient dal PR	40 pertschient;
da 6 fin 7,5 pertschient dal PR	60 pertschient;
da 7,5 fin 9 pertschient dal PR	80 pertschient;
a partir dal 9. pertschient dal PR	100 pertschient.

c) Gulivaziun individuala d'inegualitads per grevezzas spezialas (GIG)

En cas spezials po la regenza conceder agid individual da la gulivaziun da finanzas. La vischnanca sto lura cumprovar che la grevezza sproporziunada è resultada u resulta tras circumstanças u eveniments extraordinaris che n'èn betg influenzabels. Plinavant ston esser avant maun ils suandants fatgs, per ch'ina tala contribuziun possia vegnir concedida:

- la grevezza netta per persuna en la categoria d'expensas respectiva è sproporziunada en cumparegliaziun cun la grevezza media da tut las vischnancas;
- la grevezza extraordinaria è pli auta che 5 % da l'agen PR;
- la grevezza sproporziunada chaschuna in disturbi persistent da las finanzas.

Pussaivel è cunzunt in sustegn da projects d'infrastructura dal basegn obligatoric, sco la protecziun cunter privels da la natira (dustanzas u rempars da lavinas), ma er l'avertura ed il provediment d'abitadis periferics cun implants da provediment e da dismessa (provediment d'aua, allontanament da l'aua persa, provediment d'electricidad). En spezial duai la GIG gidar er en cas d'eveniments spezials (lavinas, malauras, incendis).

La vischnanca sto inoltrar a la regenza ina dumonda detagliada che cumprova detagliadain main la grevzza extraordinaria e nuninfluenzabla. Latiers tutgan documents che concreti-seschan il project sco er planisaziuns da finanzas realisticas e suandablas per ina perioda d'almain 5 onns.

III. Cumpensaziun dals custs da transport per ils ruments chasans

La cumpensaziun vertenta dals custs da transport sa restrenscha a transports entaifer il chantun ed è limitada a 250 000 francs per onn. Las contribuziuns chantunalas sa concentreschan principalmain a l'associaziun per la gestiun da ruments da l'Engiadina'ota (ABVO) ed a la corporaziun da ruments da l'Engiadina bassa (Pro Engiadina bassa, PEB). Questa cumpensaziun dals custs da transport vegn transfurmada en ina contribuziun per promover transports ecologics da ruments chasans cun la viafier. Il chantun paga vinavant contribuziuns da maximalmain 250 000 francs per onn per transportar ruments chasans cun la viafier, e quai davent da las staziuns da transtgargiada respectivas fin al stabiliment per arder ruments a Trimmis.

L'autezza da las singulas contribuziuns dependa da la quantitat dals ruments transportads e da la distanza tranter la staziun da transtgargiada ed il stabiliment per arder ruments.

La regenza vegn probablmain a fixar las contribuziuns ed a reglar la procedura da contribuziun la fin da zercladur en il rom da la revisiun necessaria da l'ordinaziun.

IV. Nova regulaziun da la taglia supplementara

En l'avegnir vegn la noziun "taglia supplementara" remplazzada tras "taglia sin il gudogn e sin il chapital da las personas giuridicas per las vischnancas". Ils detagls da la nova regulaziun:

- il chantun incassescha la taglia sin il gudogn e sin il chapital per las vischnancas e la trasmetta a las vischnancas;
- la dimensiun maximala per l'autozza admissibla dal pe da taglia chantunala simpla vegn fixada dal cussegl grond tranter almain 90 % e maximalmain 110 % da la taglia chantunala simpla;
- per incassar las taglias (subject da taglia, object da taglia, basa da valitaziun, tariffa da taglia, valitaziun temporal, proceduras, autoritads e.u.v.) vegnan applitgadas er vinavant directamain las disposiziuns da la lescha da taglia;
- ils retgavs da taglia vegnan repartids er vinavant tenor ils princips dal dretg inter-chantunal davart l'imposiziun dubla da taglia;
- las taglias vegnan transmessas a las vischnancas tras ina bunificaziun periodica sin il conto current da la vischnanca, suenter ch'ils pajaments èn entrads; bunifitgada vegn ina summa netta che sa cumpona da pajaments, da restituziuns, da tschains da retard e da tschains da bunificaziun;
- a las vischnancas vegnan bunifitgads er pajaments sin basa da quintis provisorics, uschia che las vischnancas ston eventualmain pagar enavos summas (relativamain grondas en singuls cas) en cas d'in svilup disfavouraivel dal gudogn dals subjects da taglia pertutgads;
- sco fin ussa survegn l'administraziun chantunala da taglia ina provisiun da 2 % da las taglias retratgas;
- sche las vischnancas n'avessan betg dad esser d'accord cun la repartiziun da las quotas fiscalas, pon ellas pretender ina disposiziun correspudenta ch'ellas pon lura contestar tras protesta e tras recurs; sco en il dretg vertent e sco tar las personas natiralas n'è ina contestaziun da las decisiuns da taxaziun betg previsa;
- las vischnancas han in dretg da prender invista da las actas per ch'ellas possian er far valair lur dretgs da procedura, ed ils uffizis communal da taglia han access a las datas necessarias en il program da taxaziun da l'administraziun chantunala da taglia.

Per l'onn fiscal 2015 ha il cussegl grond concludì ina taglia supplementara da 99 %. Quella è da pagar per la gronda part l'onn 2016. Tras quai che la refurma da la GF è vegnida messa en vigur per il 1. da schaner 2016, vegn reglada transitoricamain l'attribuziun da la taglia supplementara da l'onn fiscal 2015. Uschia vegnan las taglias supplementaras da l'onn fiscal 2015, main la provisiun d'incasso da l'administraziun da taglia da 2 %, transmessas directamain a las vischnancas che han il dretg da questas taglias, suenter ch'ils pajaments èn entrads. La

reduziun u l'augment da las quotas da la taglia supplementara en dependenza dal pe da taglia communal (art. 8 al. 2 da la lescha davart la gulivaziun da finanzas [LGF]) sco er las attribuziuns a la finanziaziun speziala "gulivaziun da finanzas" tenor l'art. 3 LGF vegnan abolidas. Supplements u restituziuns d'onns fiscals anteriurs vegnan quintads giu er vinavant sur ils mecanissem da la taglia supplementara resp. da la finanziaziun speziala "gulivaziun da finanzas".

Per l'onn 2016 ston ils retgavs da la taglia sin il gudogn e sin il chapital vegnir budgetads cun in pe da taglia da 99 %.

V. Reordinaziun da la finanziaziun da las incumbensas

Numerusas incumbensas vegnan finanziadas cuminaivlamain dal chantun e da las vischnancas. En il rom d'ina nova regulaziun vegnan ussa reordinads differents currents finanzials. Da la reordinaziun èn pertutgads 30 currents finanzials.

Tar 27 contribuziuns è oz decisiva la classificaziun en ina tscherta gruppa da forza finanziaria. Questa gulivaziun da finanzas indirecta vegn abolida, uschia ch'i dat ina nova regulaziun en quest sectur.

Qua sutvart vegnan questas novas regulaziuns enumeradas en detagl e descrittas en moda summarica. Nua che quai è raschunaivel, è er inditgada ina recumandaziun da cudeschaziun per ils dus models da contabilitad MAC 1 e MAC 2. Descripziuns detagliadas èn cuntegnidas en la missiva da la regenza al cussegl grond ([carnet nr. 7 / 2013-2014](#)) a partir da la pagina 262.

Spustaments en direcziun dal chantun:

Cumbat cunter epidemias d'animals

Lescha davart ils fatgs veterinars (DG 914.000)

Las contribuziuns communalas per la finanziaziun speziala "fond cunter epidemias d'animals" crodan davent. I resta er vinavant l'incumbensa da las vischnancas d'incassar las contribuziuns tar ils possessurs d'animals.

Dismessa da cadavers d'animals

Lescha davart ils fatgs veterinars (DG 914.000)

Las contribuziuns communalas tenor il dumber d'abitantas ed abitants (circa 2 francs per abitanta u abitant) crodan davent. Il chantun surpiglia da nov almain dus terzs dals custs da dismessa, il terz restant pajan sco fin ussa las mazlarias.

Meglieraziuns generalas (restituziuns)

Lescha da meglieraziun (DG 915.100)

Fin ussa avevan las vischnancas da las gruppas da forza finanziaria (GFF) 1–3 da pajar ina part da la contribuziun chantunala en cas da meglieraziuns generalas: 20 % (GFF 1), 13 % (GFF 2) e 6 % (GFF 3). En l'avegnir croda questa participaziun davent. Per las etappas da realisaziun ch'èn vegnidas garantidas avant l'entrada en vigur da la refurma da la GF vala la veglia regulaziun.

Sanaziun d'abitaziuns en il territori da muntogna

Lescha davart la construcziun d'abitaziuns socialas e la meglieraziun da las relaziuns d'abitar en il territori da muntogna (DG 950.250)

Ordinaziun executiva tar la lescha davart la construcziun d'abitaziuns socialas e la meglieraziun da las relaziuns d'abitar en il territori da muntogna (DG 950.260)

Las contribuziuns che vegnan pajadas a patrums da construcziun privats sa cumponivan fin ussa d'ina contribuziun chantunala e d'ina contribuziun communal. La contribuziun vegniva repartida sin il chantun e sin las vischnancas tenor la forza finanziaria: 20 % (GFF 1), 16 % (GFF 2), 12 % (GFF 3), 10 % (GFF 4) e 6 % (GFF 5). En l'avegnir na ston las vischnancas betg pli gidar a financiar tals projects.

Execuziun da mesiras en stabiliments

Lescha davart l'execuziun giudiziala (DG 350.500)

Il custs da l'execuziun da chastis e da mesiras van a quint da la vischnanca, en la quala la persuna pertutgada aveva ses ultim domicil u sia ultima dimora, uschenavant che betg la persuna pertutgada u terzas personas na pajan ils custs. Per il solit sto la vischnanca surpigliar ils custs. En l'avegnir na vegnan ils custs betg pli mess a quint a las vischnancas.

Sustegn per Grischunas e Grischuns en auters chantuns

Lescha davart il sustegn da personas basegnusas (DG 546.250)

Il chantun d'origin (p.ex. GR) restituescha al chantun da domicil (p.ex. ZH) ils custs per il sustegn da quellas personas basegnusas che n'abitan betg anc 2 onns nuninterruttamain en l'auter chantun. Il chantun Grischun desista en l'avegnir da metter a quint ils custs a las vischnancas.

Agid per persunas dependentas: agid da survivenza

Lescha davart l'agid per persunas toxicomanas en il chantun Grischun (lescha d'agid per persunas toxicomanas; DG 500.800)

Il chantun procura per purschidas che han l'intent da mantegnair e da meglierar la situaziun da sanadad e da vita da las persunas ch'èn dependentas da drogas sco er da reintegrar questas persunas en la societad. Fin ussa stuevan las vischnancas surpigliar 50 % dals custs da cumpra, da construcziun e da gestiun da questas purschidas. En l'avegnir na ston las vischnancas betg pli gidar a finanziar questas purschidas.

Cussegliaziun per mammas e per babs

Lescha da sanadad (DG 500.000) e lescha per promover la tgira da persunas malsaunas (DG 506.000)

Da nov vegn la cussegliaziun per mammas e per babs organisada e finanziada sulettamain tras il chantun.

Indemnisaziun a Pro Litteris ed a Suissimage

Naginas basas giuridicas chantunalas

Tenor la lescha federala davart ils dretgs d'autur ed ils dretgs da protecziun parents han las vischnancas in'obligaziun d'indemnisaziun per lur scolas, nun ch'ils chantuns surpiglian questa indemnisaziun. Dapi l'onn 1999 vegnan ils custs per ils dretgs d'autur (Pro Litteris e Suissimage) mess a quint proporziunalmain a las vischnancas (tenor il dumber d'abitantas ed abitants). Da nov finanziescha il chantun questas taxas.

Scolas professionali spezializadas

Lescha davart la furmaziun professiunala e davart purschidas da furmaziun cuntinuanta (DG 430.000)

Fin ussa stuevan las vischnancas pagar a las scolas professionali spezializadas ina contribuziun ch'era graduada tenor la forza finanziaria e tenor il dumber d'abitantas ed abitants. En l'avegnir finanziescha il chantun sez las purschidas da furmaziun sin il stgalim secundar II. L'onn 2016 vegnan ils pajaments restants sco er las contribuziuns dal lieu per l'onn 2015 messas a quint l'ultima giada a las vischnancas.

Scola professionala d'hotellaria dal Grischun

Lescha davart la furmaziun professionala e davart purschidas da furmaziun cuntinuanta (DG 430.000)

Analogamain a la finanziaziun da las scolas professiunalas spezialisadas vegn er la quota da finanziaziun da las vischnancas per manar la scola professionala d'hotellaria dal Grischun surpigliada dal chantun. L'onn 2016 vegnan ils pajaments restants sco er las contribuziuns dal lieu per l'onn 2015 messas a quint l'ultima giada a las vischnancas.

Scolas professiunalas extrachantunals

Lescha davart la furmaziun professionala e davart purschidas da furmaziun cuntinuanta (DG 430.000)

Analogamain a la finanziaziun da las scolas professiunalas spezialisadas scroda en l'avegnir la quota da finanziaziun da las vischnancas per las emprendistas ed ils emprendists che vegnan scolads ordai-fer il chantun. L'ultima facturaziun ha lieu per la fin da l'onn 2015.

Purschidas transitoricas

Lescha davart la furmaziun professionala e davart purschidas da furmaziun cuntinuanta (DG 430.000)

Las uschenumnadas *purschidas transitoricas* vegnan manadas dad instituziuns responsablas privatas a Cazas, Glion, Schiers e Samedan (curs da tegnaichasa, onns da tscherna da professiun, onn da schanzas, soluziuns intermediaras cun informatica e linguas sco puncts centrals). Vitiers vegn l'onn da tscherna da professiun a Cuira, che vegn manà da la citad da Cuira. Per finanziair ils deficits da gestiun pajavan las vischnancas fin ussa ina contribuziun ch'era graduada tenor la forza finanziaria e tenor il dumber d'abitantas ed abitants. Da nov vegnan questas purschidas da furmaziun surpigliadas dal chantun. L'onn 2016 vegnan ils pajaments restants per l'onn 2015 mess a quint l'ultima giada a las vischnancas.

Staziuns per mesirar immissiuns a Cuira ed a Tavau

Naginas basas giuridicas

Las duas vischnancas da staziunament Cuira e Tavau surpigliavan ina part dals custs dal mantegniment da las staziuns da mesiraziun. En l'avegnir vegnan las duas staziuns da mesiraziun finanzadas cumplainamain tras il chantun.

Provediment d'aua public

Lescha da meglieraziun dal chantun Grischun (DG 915.100)

La confederaziun fixescha ils criteris ed uschia indirectamain er las tariffas chantunalas per contribuziuns a favur da stabiliments dal provediment d'aua. Dapi l'onn 2008 ha il chantun pajà 90 % da la contribuziun federala. Tut tenor lur forza finanziaria ston las vischnancas restituir contribuziuns al chantun: 20 % (GFF 1), 13 % (GFF 2) e 6 % (GFF 3). Da nov desista il chantun da pretender enavos contribuziuns da las vischnancas.

Traffic public regional

Lescha davart il traffic public en il chantun Grischun (DG 872.100)

Dapi l'onn 2005 ston circa 50 vischnancas sa participar als custs betg cuvrids da l'avertura supplementara e da l'avertura detagliada tras ils servetschs publics da transports sin via. Dapi l'onn 2003 han las tschintg vischnancas da Domat, Favugn, Haldenstein, Landquart e Zizers da pajar ina contribuziun per las extensiuns da la purschida da quella giada. En l'avegnir na ston las vischnancas betg pli gidar a financiar il traffic regional.

Cuvridas da vias entaifer ils vitgs

Lescha davart las vias dal chantun Grischun (DG 807.100)

Las vischnancas pajavan contribuziuns per la construcziun e per il mantegniment da las cuvridas da las vias chantunalas entaifer ils vitgs: 40 % – 60 % en cas da vias principalas e 50 % – 70 % en cas da vias da colliaziun. En l'avegnir na ston las vischnancas betg pli sa participar a questa finanziaziun.

Per lavurs da construcziun che las vischnancas u terzas personas exequeschan en il sector da las vias (p.ex. lavurs da sanaziun vi da la chnalisaziun da la vischnanca u vi d'auters conducts) vala er vinavant il princip dal chaschunader. Sche las vischnancas exequeschan talas lavurs en il rom d'engronnements u da sanaziuns da l'entir corpus da la via tras il chantun, ston ellas mo pli surpigliar tut ils custs sut il planum sco er tut ils custs che resultan tras l'impediment da las lavurs da construcziun chantunalas en il sector dal corpus da la via tras ils conducts d'ovra communalas.

Il chantun na surpiglia nagins custs supplementars per surfatschas spezialas da las vias (p.ex. sala-schadas, coluraziuns, elements da concepziun).

Naginas midadas datti tar la repartiziun da las incumbensas tranter il chantun e las vischnancas en quai che riguarda il servetsch d'enviern sco er il nettegiament da las vias chantunalas entaifer ils vitgs. Il chantun procura per la rumida da la naiv. La vischnanca ha da procurar per il servetsch da sternim sco er per il nettegiament dals vials. Il mantegniment funcziunal dals tumbins d'entrada e dals conducts da deflussiun da stabiliments d'allontanament da l'aua en il sector dals abitadis è chausa da las vischnancas e da las corporaziuns.

Spustaments en direcziun da las vischnancas:

Planisaziun dal territori, planisaziun locala

Lescha davart la planisaziun dal territori per il chantun Grischun (DG 801.100)

Il chantun na paja pli naginas contribuziuns als custs da la planisaziun locala.

Agid social persunal / servetschs socials

Lescha davart l'agid social public en il chantun Grischun (lescha davart l'agid social; DG 546.100)

Ordinaziun executiva tar la lescha federala davart l'agid a victimas da delicts (DG 549.100)

En il sector da l'agid social persunal ha il chantun surpiglià fin ussa tut ils custs. Per las vischnancas maina el nov servetschs socials cun custs annuals da circa 7 milliuns francs. In'exceptiun è la vischnanca da Tavau che ha in agen servetsch social. En l'avegnir ston las vischnancas finanzia l'agid social persunal – sco gia l'agid social material. Las expensas nettas vegnan repartidas sin las singulas vischnancas a maun dal dumber d'abitantas e d'abitants tenor regiun da servetsch social, e quai sin basa d'in calculaziun dals custs e da las prestaziuns da l'uffizi dal servetsch social. La basa per scuntrar ils custs cun las vischnancas èn ils custs da l'onn precedent (art. 7 da la lescha davart l'agid social). Per la vischnanca da Tavau scroda la contribuziun chantunala d'enfin ussa. Sin basa d'ina calculaziun approximativa actuala èsi da quintar per l'onn 2016 cun ils suandants custs per abitanta u abitant e per servetsch social:

Custs per abitanta u abitant (en francs)

Servetsch social	Bilantscha globala 2010/2011	Calculaziun approximativa 2016
Servetsch social Tavau	27	26
Servetsch social e servetsch social per dumondas da dependenza Cuira	46	47
Servetsch social Landquart	30	27
Servetsch social Tusaun	37	37
Servetsch social Surselva	23	27
Servetsch social Samedan	18	24
Servetsch social Scuol	33	36
Servetsch social Bernina	66	69
Servetsch social Moesa	36	33
Total en media	35	36

Structura funcziunala	MAC 1 MAC 2	589 Ulteriur provediment 5790 Provediment, ulteriur
Proposta da budgetaziun:	La cumpilaziun qua survart dat a las vischnancas ina survista approximativa davart ils custs ch'ellas ston surpigliar en l'avegnir.	

Agid per persunas dependentas: prevenziun primara da dependenza

Lescha davart l'agid per persunas toxicomanas en il chantun Grischun (DG 500.800)

Las vischnancas èn cumpetentas per la prevenziun primara da dependenza. Ellas pon delegar questa incumbensa ad instituziuns publicas u privatas adattadas u a persunas privatas u la schliar en il rom da corporaziuns da vischnancas. Ils meds finansials chantunals annuals dal preventiv per sustegnair la prevenziun primara da dependenza da las vischnancas n'èn quasi betg vegnids duvrads ils ultims onns. Ina contribuziun chantunala futura è esclusa.

Gimnasi inferiur

Lescha davart las scolas medias en il chantun Grischun (DG 425.000)

Il chantun surpiglia ils custs per manar il gimnasi inferiur a la scola chantunala grischuna. Ultra da quai paja el ina contribuziun per mintga uffant che visita il gimnasi inferiur en ina scola media privata en il chantun.

En l'avegnir ston las vischnancas gidar a finanziar il gimnasi inferiur. La tariffa per las vischnancas correspunda a la media dals custs cumplains da tut las scholaras ed ils scolars dal stgalim superiur da la scola populara resp. dal 7. fin il 9. onn da scola, main la pauschala chantunala per scolas secundaras tenor la lescha da scola. Uschia resulta per las vischnancas ina contribuziun annuala netta da **14 550 francs per uffant** dal gimnasi inferiur. Per las scholaras ed ils scolars da la scola chantunala grischuna vegn il quint tramess a las vischnancas tras il chantun, per las scholaras ed ils scolars da las scolas medias privatas tras la scola media correspondententa. Per l'onn da scola 2015/16 vegnan las contribuziuns incassadas per la perioda dal schaner fin mez avust 2016 (art. 22 al. 3 LGF).

Structura funcziunala	MAC 1 MAC 2	250 Scolas medias 2510 Scolas da maturitad gimnasiala
Proposta da budgetaziun:	Dumber previsibel d'uffants al gimnasi inferiur x 14 550 francs	

Ludotecas grischunas

Naginas basas giuridicas

La contribuziun chantunala da 20 000 francs a l'uniun Ludotecas grischunas vegniva pajada da questa uniun en summas tuttina grondas (mintgamai 1810 francs) a las 11 ludotecas dad Arosa, Panaduz, Cuira, Tavau, Mustér, Glion, Küblis, Landquart, Puschlav, Samedan e Zizers. La contribuziun chantunala scroda en l'avegnir.

Structura funcziunala	MAC 1 MAC 2	300 Bibliotecas, ludotecas 3210 Bibliotecas, ludotecas
Proposta da budgetaziun:	Las vischnancas da staziunament u las vischnancas vischinas èn libras da pajar a las ludotecas er vinavant ina contribuziun empè da la contribuziun chantunala abolida.	

Sereneras publicas

Lescha introductiva tar la lescha federala davart la protecziun da las auas (DG 815.100)

Il chantun concediva a las vischnancas – tut tenor lur forza finanziaria – contribuziuns da 7 % fin 30 % per la construcziun e la renovaziun da sereneras publicas. En l'avegnir desista il chantun da subvenziunar sereneras publicas.

Stabiliments publics per dismetter ruments

Lescha chantunala davart la protecziun da l'ambient (DG 820.100)

Tut tenor la forza finanziaria importavan las contribuziuns chantunalas per stabiliments per dismetter ruments tranter 5 % e 25 %. En l'avegnir desista il chantun da subvenziunar stabiliment publics per dismetter ruments.

Indrizz per pedunas e peduns

Lescha davart las vias dal chantun Grischun (DG 807.100)

Per la construcziun e per la signalisaziun da passapes per lung da las vias chantunalas pajava il chantun fin ussa – tut tenor la forza finanziaria da las vischnancas – contribuziuns da 40 % fin 60 % (vias principalas) resp. da 20 % fin 40 % (vias da colliaziun). En regard finanziel èn ils passapes en l'avegnir mo pli chausa da las vischnancas. Il chantun resta dentant l'autorità d'approvaziun, sch'i èn pertutgadas vias chantunalas.

Renconuschientscha ed abjudicaziun da vias chantunalas

Lescha davart las vias dal chantun Grischun (DG 807.100)

Las vias chantunalas a fracziuns communalas cun main che 30 abitantas ed abitants cun domicil permanent vegnan cedidas a las vischnancas. La regulaziun vertenta per cas da direzza, che resguardava la forza finanziaria, croda davent. Per quellas vias chantunalas che han profità fin ussa da la regulaziun per cas da direzza vegn applitgada la procedura usitada en cas da cessiuns, numnadamain ch'in abita-di sto sutpassar durant 3 onns il dumber minimal da 30 abitantas ed abitants cun domicil permanent en la fracziun communal, avant che la via chantunala vegn abjuditgada sco tala. Quest termin da 3 onns cumenza il 1. da schaner 2016. Plinavant survegnan las vischnancas pertutgadas potenzialmain ina brev e vegnan supplitgadas da prender posiziun. Eventualmain ha lieu ina inspeziun al lieu per discutir il stadi da la via. Cun in'eventuala midada da possess da quests trajects dal chantun a las vischnancas èsi da far quint il pli baud la primavaira 2019.

Scola populara

Fin ussa cunteneva la lescha chantunala da scola differentas contribuziuns pauschalas (puncts 1–5 qua sutvart) ch'eran graduadas tenor la forza finanziaria da las vischnancas (20 %; 28 %; 37 %; 46 %; 55 %). En l'avegnir scroda la forza finanziaria da las vischnancas.

Las contribuziuns a la scola populara vegnan cumplettadas tras ina contribuziun annuala da la GGG sin fundament da l'index "**quota da scolaras e scolars**". Per quest intent èn previs mintga onn circa 5,5 milliuns francs. Questas contribuziuns vegnan calculadas tras l'uffizi da vischnancas. L'uffizi per la scola populara ed il sport (USS) procura per il pajament a las instituziuns responsablas per la scola. Las contribuziuns vegnan pajadas mintga onn en duas ratas tuttina grondas. Sch'ina vischnanca n'ha betg in'atgna scola e sch'ella fa part a medem temp da passa in consorzi da scola, vegn la contribuziun pajada a quel consorzi che survegn la pli gronda pauschala per la scola regulara. Quest consorzi da scola sto metter a quint la contribuziun a la vischnanca correspondent. L'emprim pajament ha lieu previsiblamain il zercladur 2016 ensemen cun il pajament final da las contribuziuns pauschalas. La segunda rata vegn pajada l'atun 2016 ensemen cun las ulteriuras contribuziuns tenor la lescha da scola.

Tut las contribuziuns tenor la lescha da scola vegnan calculadas e pajadas fin ils 31 da december 2015 tenor las prescripziuns valaivlas actualas. A partir dal 1. da schaner 2016 valan las novas directives tenor la refurma da la GF resp. tenor la lescha e l'ordinaziun da scola revedida. Il USS adattescha ils formulars da dumonda per las ulteriuras contribuziuns tenor la lescha da scola (transports da scolaras e scolars, promoziun d'uffants da lingua estra, ulteriuras structuradas dal di e.u.v.). Quests formulars ston las instituziuns responsablas per la scola inoltrar al USS sco fin ussa fin ils 31 da fanadur.

1. Pauschalas per la scola regulara (art. 72 da la lescha da scola)³

Las pauschalas per la scola regulara dal stgalim da scola respectiv èn fixadas en l'art. 72 da la lescha da scola revedida en moda unitara resp. independentamain da la forza finanziaria da las vischnancas, e quai sco suonda:

stgalim da scolina e stgalim primar	fr.	960 per scolara u scolar;
scola reala	fr.	1460 per scolara u scolar;
scola secundara	fr.	1380 per scolar u scolar.

Structura funcziunala	MAC 1 MAC 2	2 2	Furmaziun Furmaziun
Proposta da budgetaziun:	Pauschala per stgalim x dumber da scolaras e scolar per stgalim		

2. Furmaziun supplementara obligatorica e congedi da furmaziun supplementara (art. 69 da l'ordinaziun da scola)

Las tariffas da partenza per calcular las contribuziuns als custs per substituziuns correspundan – tenor l'art. 69 da l'ordinaziun da scola – a 138 % da las tariffas da salarisaziun minimalas tenor l'art. 66 da la lescha da scola d'ina persuna d'instrucziun da la categoria correspondent da persunas d'instrucziun. Perquai che la forza finanziaria croda davent, importan las tariffas da partenza per calcular las contribuziuns als custs per substituziuns tenor l'art. 69 da l'ordinaziun da scola revedida da nov 28 % da las tariffas da salarisaziun minimalas:

persuna d'instrucziun da la scolina:	fr.	16 800
persuna d'instrucziun da la scola primara e persuna d'instrucziun spezialisada:	fr.	20 160
persuna d'instrucziun da pedagogia speziala:	fr.	22 120
persuna d'instrucziun da la scola reala e secundara / persuna d'instrucziun da pedagogia speziala:	fr.	24 640
persuna d'instrucziun spezialisada dal stgalim secundar I:	fr.	22 960

Structura funcziunala	MAC 1 MAC 2	2 2	Furmaziun Furmaziun
-----------------------	----------------	--------	------------------------

³ En parantesas èn inditgadas las basas giuridicas da la lescha da scola (DG 421.000).

3. Pauschala per la pedagogia speziala en il sectur simpel (art. 77 da la lescha da scola)

En l'avegnir paja il chantun ina contribuziun pauschala annuala unitara da 300 francs per scolara u scolar (stgalim da la scolina, da la scola primara e stgalim secundar I).

Structura funcziunala	MAC 1	2	Furmaziun
	MAC 2	2	Furmaziun
Proposta da budgetaziun:	Pauschala da 300 francs x dumber da scolaras e scolars da tut ils stgalims		

4. Pauschala supplementara per scolas pitschnas (art. 74 da la lescha da scola)

Quest supplement vegn pajà independentamain da la grondezza da l'instituziun responsabla per la scola a favur da lieus da scola periferics cun main che 66 scolaras e scolars. In lieu da scola vala sco periferic, sch'il temp da viadi sco tal da la proxima fermada principala da la posta resp. da la staziun dal lieu da scola actual fin tar la proxima fermada dal proxim lieu da scola cun la medema lingua da scola e cun il medem stgalim da scola (senza stgalim da scolina) importa almain 8 minutas. En l'avegnir importan las tariffas per il stgalim da scola primara maximalmain 4000 francs e per il stgalim superiur maximalmain 1000 francs. Questas contribuziuns sa reduceschan, sch'il dumber da scolaras e scolars s'augmenta. Tut las ulteriuras prescripziuns na vegnan betg midadas.

Structura funcziunala	MAC 1	2	Furmaziun
	MAC 2	2	Furmaziun
	La tabella per calcular la pauschala supplementara per scolas pitschnas chattais Vus sin la pagina d'internet dal USS sut Index A-Z / chavazzin "Scolas pitschnas"		

5. Transports da scolaras e scolars (art. 71 da l'ordinaziun da scola)

Las contribuziuns als transports da scolaras e scolars, che dependevan da las expensas, vegnan remplazzadas en l'avegnir tras ina pauschala unitara che dependa unicamain da la lunghezza dals viadis da scola decisivs. Questa pauschala na duai betg covrir tut ils custs. Quai n'era er betg il cas tar il subvenziunament d'enfin ussa cun tariffas da contribuziun inclusiv supplements tenor la forza finanziaria tranter 20 % e 55 %. Tenor la bilantscha globala da la refurma da la GF vegn la pauschala ad importar da nov tut en tut stgars 1,1 milliuns francs. La pauschala furma ina gulivaziun speziala da las grevezzas en il sectur da la scola populara che cumplettescha la nova GGG. Sin fundament d'indicaturs precis resguarda la GGG ils uschenumnads custs da la distanza ed ils custs pervia d'in dumber relativamain grond da scolaras e scolars. Contribuziuns da gulivaziun survegnan las vischnancas che han ina gronda rait da vias per abitanta u abitant, che han structuradas d'abitadi decentralas ed ina pitschna spessezza da la populaziun, ma in grond dumber da scolaras e scolars. Questas vischnancas han per regla er ils custs ils pli auts per transports da scolaras e scolars.

Per in onn da scola e per mintga scolara u scolar importa la pauschala 65 francs per kilometer viadi da scola simpel imputabel. Sco via da scola vala la distanza tranter il lieu da domicil da las scolaras e dals scolars ed il lieu da scola. Il USS fixescha la distanza imputabla tranter ils lieus respectivs cun agid da programs d'internet generalmain enconuscents, sco p.ex. Google Maps,

senza dentant inditgar l'adressa. Decisiv è il register dals lieus da l'uffizi federal da statistica. La distanza minimala imputabla importa 2 kilometers, q.v.d. che mo trajects da passa 2 kilometers èn imputabels. Las basas da calculaziun (lieu da domicil da las scholaras e dals scolars) vegnan retschertgadas dal USS tar las instituziuns responsablas per la scola il medem mument sco la registraziun da las datas tras l'uffizi federal da statistica (mez settember).

Fin ils 31 da december 2015 sto vegnir quintà giu sco fin ussa, q.v.d. a la dumonda da contribuziun ston vegnir agiuntads ils mussaments per ils custs da transport effectivs. A partir dal 1. da schaner 2016 vegn lura applitgà il subvenziunament pauschal tenor il nov art. 85 da la lescha da scola e tenor il nov art. 71 da l'ordinaziun da scola. A partir da quel mument na dovra il USS pli nagins mussaments per ils custs da transport effectivs.

Structura funcziunala	MAC 1 MAC 2	219 Scola populara, ulteriur 2192 Scola populara, auter
	Per survegnir ina summa approximativa per il preventiv contactai per plaschair l'uffizi per la scola populara ed il sport, Lena Sykora, 081 257 27 27, lena.sykora@avs.gr.ch	

6. Puschidas per uffants da lingua estra (art. 81 da la lescha da scola)

Da nov importa la contribuziun chantunala unitarmain 85 francs per unitad d'instrucziun reconuschida ed instruida per uffants da lingua estra. Las contribuziuns da differenta autezza per unitad d'instrucziun per vischnancas cun u senza center da registraziun e da transit per requirentas e requirents d'asil e per fugitivas e fugitivs crodan davent.

Structura funcziunala	MAC 1 MAC 2	2 Furmaziun 2 Furmaziun
Proposta da budgetaziun:	Dumber da lecziuns previsiblas x contribuziun per lecziun	

7. Instituziuns responsablas per la scola ch'èn en ina relaziun contractuala

En differents cas, cunzunt en il sector dals transports da scholaras e scolars, vegnan pajadas oz contribuziuns ad instituziuns responsablas per la scola che na mainan per differents motivs betg pli sezzas in tschert stgalim da scola, che n'èn dentant betg commembras d'in consorzi da scola, mabain che han ina relaziun contractuala cun in'autra instituziun responsabla per la scola. A partir dal 1. da schaner 2016 vegn la procedura per regla midada uschia, che tut las contribuziuns vegnan mo pli pajadas a l'instituziun da scola cumpetenta, vul dir a l'instituziun che recepescha ils uffants e betg pli a la vischnanca resp. a l'instituziun che dat giu ils uffants. Igl è chausa da l'instituziun da scola cumpetenta da surdar sche necessari las contribuziuns ad eventuels partenaris da contract.

VI. Termins

Zercladur 2015	Relasch da las ordinaziuns necessarias e da las adattaziuns necessarias d'ordinaziuns tras la regenza cun entrada en vigur il 1. da schaner 2016
Avust 2015	Fixaziun dals meds da gulivaziun da la GRes e da la GGG tras la regenza Communicaziun a las vischnancas ed a las instituziuns responsablas per la scola
17-09-2015	Dieta da vischnancas 2015 en l'arena a Cazas Ulteriuras infurmaziuns e respostas a dumondas
01-01-2016	Cumenzament da la nova gulivaziun da finanzas

VII. Contacts

Scola populara

Uffizi per la scola populara ed il sport dal Grischun

Partiziun finanzas, signur Marc Stauffer

[tel. 081 257 30 50; e-mail: marc.stauffer@avs.gr.ch]

u dunna Lena Sykora

[tel. 081 257 27 27; e-mail lena.sykora@avs.gr.ch]

Fatgs socials

Uffizi dal servetsch social dal Grischun

Partiziun finanzas, signur Jürg Buchli

[tel. 081 257 26 95; e-mail: juerg.buchli@soa.gr.ch]

Furmaziun professionala

Uffizi per la furmaziun professionala dal Grischun

Partiziun finanzas, dunna Evelyn Müller

[tel. 081 257 27 62; e-mail: evelyn.mueller@afb.gr.ch]

Traffic

Uffizi da construcziun bassa dal Grischun

Partiziun mantegniment da vias, signur Andrea Obrecht

[tel. 081 257 37 36; e-mail: andrea.obrecht@tba.gr.ch]

Departament da finanzas e vischnancas

Secretariat dal departament, signur Urs Brasser, secretari da
finanzas [tel. 081 257 32 12; e-mail: urs.brasser@dfg.gr.ch]

Uffizi da vischnancas

Grabenstrasse 1, 7001 Cuir

[081 257 23 91; info@afg.gr.ch; www.afg.gr.ch]

Ulteriurs documents davart la refurma da la GF chattais Vus sin la pagina d'internet dal
departament da finanzas e vischnancas sut: www.dfg.gr.ch → Rumantsch → Temas/projects
→ Refurma da la gulivaziun da finanzas grischuna (refurma da la GF). Directamain tar la
refurma da la GF arrivais Vus cun cliccar [qua](#).